

Jurieu was in de hoogste mate onverdraagzaam jegens allen, die zijne dogmatiek niet voor de eenig ware hielden. Hij was een geboren dogmaticus en deze is schier niet denkbaar zonder den lust en de kracht om anderen, die zijn stelsel of stelselzucht bestrijden, te vuur en te zwaard te vervolgen (1). Wat hij in Frankrijk afkeurde, bracht hij op Nederlandschen bodem in toepassing. Hij was aanstonds en altijd gereed om het harnas aan te trekken en den strijd, al was het slechts met de pen, te beginnen. Hem op zijn langen weg te volgen, ligt niet in mijn plan, vooral niet, omdat hij, evenals Bayle, een groot aantal geschriften heeft achtergelaten, met dit onderscheid alleen, dat de zijne schier niet meer gelezen worden, behalve door hen, die de geschiedenis van de theologische wetenschap en van hare strijdlustige beoefenaars wenschen te kennen.

Zij volgden elkander dan ook van 1683 tot 1685 zoo spoedig op, dat, naar men zeide, de Protestanten meer tijd noodig hadden om ze te lezen dan hij om ze te schrijven. De lijst zijner geschriften telt meer dan zestig nummers. Vooral zijn *Politique du clergé de France*, in 1680 te Amsterdam verschenen, maakte een diepen indruk en is, naar men wil, vooral de oorzaak geweest, dat hij zijn vaderland moest verlaten. Doch hij vergat zijn arme, verdrukte broeders geenszins, ook toen hij hier te lande niet alleen vrijheid voor zijn geloof en geweten, maar zelfs een onbezorgd leven en een eervolle plaats in de maatschappij gevonden had!

Toen de opstand in de Cevennes losbarstte, hielp hij de rampzalige Camisards met daad en woord (2) en hij

---

(1) Saxe noemt hem in zijn kort levensbericht niet onaardig: (Pars V, p. 196) *Theologus Calvinianus et Philologus Roterodamensis*.

(2) In 1687, zegt van der Aa, sub voce, deed de Fransche Regeering pogingen om hem op te lichten.